

V ptujskem okraju bo za kmečko mladino 22 kmetijskih šol

V torek, 9. junija t. l. je bila v Ptuj v dvorani ZKS tretja skupna seja odbornikov obeh zborov OLO Ptuj ter četirja seja okrajnega zbora odraslih zborov proizvajalcev, ker je bilo treba rešiti vrsto predlogov in problemov v zvezi z ljudskim zdravstvom in socialnim skrbstvom, kmetijstvom in komunalnim gospodarstvom v okraju.

Med najvažnejše rešitve obravnavajo sklepe teh sej, ki zanimajo vse prebivalstvo v okraju, spada nedvomno ustanovitev 22 kmetijskih šol v okraju. Sprejeti odlok o taksah in prometnem davku z veljavnostjo od 1. julija t. l. dalje bo naletel na odobravanje delovnih ljudi, ki so za to, da pride čimveč sredstev v fond za vzdrževanje in zidanje stanovanjskih hiš, zdravstvenih, prosvetnih in drugih zavodov, za graditev cest in mostov ter v fond za zaščito rastiš. Z odlokom je okategorizirano nad 280 km cest v okraju za ceste III. reda. Za zakonito ustanovitev petčlanske komisije za kmetijski zemljiški sklad je imenovanih pet članov ter pet namestnikov. S sklepom je potrjena cena din 710, za oskrbni dan v bolnišnici ter cene za storitve v ambulancih. Prebivalce iz Središča in okolice bo prav gotovo zanimalo, da je sklenjena ustanovitev kmetijskega gospodarstva v Središču z nepremičninami in zgradbami splošnega ljudskega premoženja ter nepremičninami vsake skupnosti, ki jih je prej upravljala KDZ Središče. Prispade mu tudi orodje, stroji in živina. Enako na bo zanimalo prebivalce iz Pterterje in okolice, da je sklenjen prenos pravice upravljanja nepremičnin ekonomije KZ Pterterje na Kmetijsko gospodarstvo Kidričevega.

Velikga splošnega pomena so tudi ostali sprejeti sklepi. Za upravniška bolnice Ptuj je imenovan dr. Kuhar Aleksander, zdravnik iz Ptuja, za člana upravnega odbora ptujске

bolnišnice pa je iz ljudstva imenovanih 11 oseb. Za upravniška bolnice za tuberkulozo Ormož je imenovan dr. Sušterič Jože, zdravnik iz Ormoža, v upravni odbor te bolnice pa je imenovanih iz ljudstva šest oseb.

Sklenjeno je še, da preide ptujška bolnica s 1. jan. 1953 na poslovanje ustanove s samostojnim financiranjem, enako tudi bolnica TBC v Ormožu in bosta obe pod nadzorstvom Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko OLO Ptuj. Gospodarska ustanova s samostojnim financiranjem postane tudi Kobilarna Turnišče pri Ptaju.

Sprejeti je še odlok o načinu sklepanja kreditnih pogodb glede investicij gospodarskega pomena.

Ostali sklepi so osebnega pomena in sicer sklep, da se razreši tov. Zorčiča Franceta na lastno željo kot člana Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko OLO Ptuj in mesto njega izvoli tov. dr. Rakuš Franc, zdravnik v Ptaju. Zdravnikoma v Mašperku in Središču se od 1. junija t. l. odobri 5000 din terenskega dodatka.

Tokrat so vsi odborniki temeljito seznanjeni s humanitarnim delom Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko z letošnjimi doseženimi uspehi, nerešenimi problemi in težavami.

da bodo lažje v bodoče razumeli in podprali prizadevanje tega sveta. Pred sprejetjem gorjnih sklepov je diskutiralo več odbornikov. Nekatere predloge je bilo treba v diskusiji dopolniti, dva predloga pa sta bila zavrnjena.

V diskusiji o pripravah republiškega zakona o zemljiškem maksimumu je pojasnil odbornik, sekretar ZKS tov. Tramšek, da so dani predlogi, da bi se s tem zakonom pravilno rešilo vprašanje vinogradov in vinogradnikov, ki sami obdelujejo vinograde. V diskusiji o davkih pa je odgovoril razen tov. Tramška tudi tov. Miha Kolarič, da je z novo odmero davka, ki je vsakekor najboljša in najpravičnejša od dosedanjih, največ prizadetih sta pešice davkoplačevalcev, ki so doslej več let uživali zaščito davčnih komisij ali pa so bili sami v davčnih komisijah in so odpravili bremena na druge. Navedel je številne primere, ki se potrjujejo.

Prav živahna diskusija je bila tudi v zvezi s predlogom odloka o taksah in prometnem davku glede na nekatera vprašanja, kako visoko takso naj plačujejo v bodoče pri registraciji lažih in kako težji tovorni avtomobili in druga motorna vozila.

O diskusiji na sejah in sklepih bo lahko v listu še več pojasnil in komentarjev pozneje.

Tudi za bolnike iz našega okraja

V nedeljo, dne 7. t. m., je bila svečana otvoritev novega pljučnega oddelka mariborske splošne bolnice, ki nosi ponosno ime borca I. pohorskega bataljona dr. Dušana Mravljaka, ki je padel skupno z ostalimi borci leta 1943 v borbi proti okupatorju. Pri pomembni svečanosti sta bila navzoča tudi oče in brat pokojnega dr. Mravljaka ter preživeli borec Pohorskega bataljona tov. Zalaznik Leon.

V avli pljučnega oddelka so se zbrali številni zastopniki oblasti, partije, medicinske osebe in ostali gostje. Svečanost je otvoril ravnatelj Splošne bolnice dr. Ferit. V imenu mestne občine Maribor je govoril tov. Miloš Ledinek, ki je tudi odkril spominsko ploščo, posvečeno dr. Dušanu Mravljaku. Šef zdravniškega oddelka, dr. Radšček Fran je dokumentarno orisal zgodovinski razvoj borbe proti tuberkulozi v Mariboru od dobe po prvi svetovni vojni do danes. V svojem govoru je poudaril plemenito gesto sanitetnega oddelka UDV iz Beograda, ki je brezplačno poklonil to ponosno stavbo pljučno bolnim delovnim ljudem mesta Maribora in okolice. Pri proslavi je sodeloval ženski pevski zbor sindikalne podružnice Splošne bolnice iz Maribora pod vodstvom tov. Živka, ki je ubrano zapel nekaj partizanskih in narodnih pesmi.

Sodobno opremljen pljučni oddelak na Pohorju je poleg sanatorija na Golniku, Topolšičici in Novem Celju najmodernejše zdravilišče za pljučne bolne v Jugoslaviji, ki leži 720 m nad morjem ter ima 115 postelj.

V občini Videm pri Ptujju smo se izkazali

S 4. junijem tega leta smo na področju občine Videm končali z volitvami v vsake odbore SZDL ter v občinski odbor SZDL. Da je to delo tako uspešno končano, je zasluga dobre organizacije, ki jo je vodil zastopnik okrajnega odbora SZDL tov. Ivan Vobič; ta je dobro začel. Ze na prvi seji občinskega odbora SZ, osnovnih organizacij ZK in ostalih dobrih članov SZ se je dalo sklepati, da bodo volitve uspele. Zanimanje celotnega aktivna je bilo na dovoljni višini.

Po vseh vaških odborih so bile pred zbori seje, na katerih so odborniki razpravljali o važnih gospodarskih vprašanjih; o sami organizaciji in predpripravi za zborne odbore. Zanimanje za zborne odbore je bilo na dovoljni višini.

Zbori — volitve vaških organizacij SZDL so se pričeli s 23. majem in so končali v vseh vaškah do 2. junija 1953. Sami zbori so bili dobro obiskani. Najboljši obisk je dosegla vas Šturmavec, ki je bila zastopana 100 odstotno. Nič ni zastajala vas Pobrežje, ki je na drugem mestu. Za tako dobro udeležbo, ki jo je dosegla vas Pobrežje, je vsakekor zasluga tov. Martina Šibila. Za svoje zaslužno delo je dobil priznanje na občinski konferenci. Izvoljen je v občinski odbor SZDL, občinski odbor pa ga je izvolil za predsednika občinskega odbora SZDL Videm. Nič manj niso zastajale ostale vasi, kjer je vsakekor treba pohvaliti celotni kolektiv.

Vaški zbori SZDL so pokazali razne dobre in slabe strani dosedanjega dela SZ. Iz samih poročil predsednikov, sekretarjev in blagajnikov je bilo razvidno, da so se vaški odbori v precejšnji meri do sedaj le malo zanimali za svoje člane in jim niso nudili tiste pomoči, ki bi jo morali. Zbori so tudi pokazali

potrebo po raznih predavanjih, tečajih in sploh o naprednejši obdelavi zemlje, kar bo vsakekor pripomoglo k dvigu našega kmetijstva. V diskusiji je bilo o navedenih problemih dovolj govora, kar kaže, da se člani SZ zanimajo za svojo organizacijo. Sklep vseh vaških odborov je, da se bodo za vprašanja bolj zanimali in več pomagali članstvu. Potem ne bo nerganja pri pobiranju članarino, ker se bo vsak član zavedal zakaj je član in zakaj plačuje članarino.

Kot vsi ostali zbori, je bil tudi zbor vaške organizacije SZ v Vidmu dobro obiskan. Graje vredno je, da se domačini takih sestankov ne udeležujejo, razen nekaj izjem. Jasno nam je to potrdil zadnji zbor, katerega so se udeležili trije domačini, ostali pa so bili ljudje, ki so po službenih potrebah premoščeni v Videm. Čudno, da na takih in podobnih sestankih pogrešamo prav domačine Vidma, ki se smatrajo za najboljše in se skušajo postavljati kot najvidnejše osebnosti. Če še do danes niso občutili potrebe po sodelovanju z množico, je dvomljivo, da bodo to potrebo občutili pozneje, ko bodo še bolj zaostali.

Koncert „Svobode“ iz Kidričevega v Ormožu

Po uspelem koncertu v ormoški bolnišnici v protituberkuloznem tednu so pevci »Svobode« iz Kidričevega pripravili še za frontovce Ormoža lep pevski koncert.

Mladi pevski zbor društva »Svoboda« iz Kidričevega, ki ga prično vodi tov. Rajšter, se v vsakem dnu bolj uveljavlja v ptujskem okraju. Za koncert v Ormožu je nastudiral 18 pesmi, ki jih je občinstvo vse negradilo z aplavzom. Obilo uspeha je žel tudi mladi solopevec tov. Lojze Vnuk, ki je s svojim lepim, mrim glasom navdušil poslušalce.

Zal pa je treba povedati, da dvorana ni bila popolnoma zasedena. Zaradi tega se nismo čudili pritožbam nekaterih Ormožčanov, da v Ormožu ni ljudi, ki bi sodelovali v ljudsko-prosvetnih organizacijah, če niti na prireditve, ki jim jih drugi priredijo, ne pridejo v polnem številu.

SZDLS na območju občine Gorišnica

Preteklo in zadnje nedeljo so bili po vseh vaškah, ki spadajo pod občino Gorišnica, masovni sestanki in volitve v osnovne organizacije SZ. Na vseh sestankih je bila udeležba prilično dobra, če upoštevamo, da niso mogli vsi člani iz ene hiše priti na sestanki. V Mali vasi kaže, da se ljudje ne čutijo potrebe, da bi priznali naši politični organizaciji SZDL mesto, priznanje in oporo, ki bi jo po vsej svoji dejavnosti morala imeti. Kje je treba iskati vzroke teki pasivnosti? Mislim, da je eden izmed važnih vzrokov pomanjkljiva narodna zavest ljudi. Ljudje v Mali vasi so kot kaže vse premalo pripravljivi doprinesiti dostojen delež za se in za skupnost. Vsakdo bi se moral zavedati, da pričakuje ljudstvo od vsakega, da bo dal skupnosti po svojih močeh. Zavedati bi se moral, da bo naša življenje tem prej urejeno, čim več ljudi bo sodelovalo. Pravi jugoslovanski socialistični patriot se tega zaveda in pomaga svojemu narodu in domovini kot more.

Na sestankih so ljudje razpravljali o tekočih vprašanjih. Mnogo je bilo utemeljene kritike, v mnogih primerih pa tudi neutemeljene. Iz tega sem videl, da veje iz vsega samo skrb za samega sebe, za vse ostale pa se nikdo ne zmeni. Končna odmera davka za leto 1952 je precej razburjala nekatero duhove. Mnogi zanikajo, da bi bil kljub veliki suši dohodek sorazmerno dober.

V Gajevcih, Zagajcih, Muretinah in še pri posameznih po nekaterih vašah je razburkala duhove uredba o zemljiškem skladu.

Največ je bilo debate glede vinogradov. S predlogi o zemljiškem republiškem zakonu se takajšnji kmetovalci nikakor ne morejo sprijazniti. Smatrajo, da bi bilo s tako razširjenim zakonom prizadetih preveč kmetov-vinogradnikov izpod 10 ha zemlje, pa tudi lepo število nekmetov. Sprašujejo se, če bodo potem res lahko zaposlili večino vinogradov noveustanovljena ali razširjena kmetijska gospodar-

stva? Bilo tako ali tako! Čas zahteva svoje in naši ljudje se bodo morali počasi tudi sprijazniti z raznimi gospodarskimi reformami, ki so posledica gospodarskega in družbenega razvoja.

Koncert pevskega zbora DPD „Svoboda“ iz Ptuja na Borlu

Mladina in odrasli iz okolice Borla ter gosti letovišča Bori so v nedeljo, 7. t. m. z burnim aplavzom v viteški dvorani na Borlu priznali dirigentu tov. Jožetu Gregorcu ter moškemu in mešanemu pevskeemu zboru »Svobode«, da so bili zadovoljni s koncertom.

Moški zbor je v kratkih predledkih odlično zapel 10 zbornih narodnih, amaterskih in partizanskih pesmi. V zelo okuščeni dvorani se je močno odražalo, da je pevski zbor »Svobode« v zelo kratkem času dosegel nepričakovani uspeh. Ze v začetku koncerta so spravevali poslušalci, zakaj ne gre zbor gostovat tudi izven okraja, saj se lahko primerja z marsikaterim zborom, čigar petje poslušamo po radiu. Zelo ponosni so bili vsi pevci moškega, zlasti pa mešanega zbora, ko so poslušalci z dolgotrajnim aplavzom, pa tudi z vzkliki zahtevali, da bi zbor nekateri pevalce ponovil, kar so tudi storili. Solo pevci so bili deležni posebnega priznanja. Kljub obširnemu programu se je zdelo vsem navzočim, da bi še in še poslušali.

Zanimivo je bilo opazovati poslušalce, s kakim zanimanjem so sledili programu in ocenjevali vsakega pevca ali pevko posebej, ob pavzah pa zamenjvali misli. »Kako srečni bomo pri nas v Gorišnici, ko bo naš zbor tako lepo zapel...« je rekla sosedki pred menjalo sedeča deklica. Za seboj sem slišal pripombe, da se v malokaterem zboru tako različno sliši izgovorjava in da je vsak glas v zboru na svojem mestu. Če bi napisal vse laskave izjave, bi jih zbor v svoji skromnosti zavrnil.

Vsako dosedanje gostovanje pevskega zbora »Svobode« iz Ptuja je obogatilo zbor in diri-

genta za nove izkušnje, saj so peeli v različnem okolju in povsod jih je ljudstvo z veseljem poslušalo. Upam, da bo ta požrtvovalni zbor zapel tudi v Slovenskih goricah, v Središču in Ormožu, v Staršah, Leskovcu in drugod, ker ga bo tudi tam ljudstvo želelo poslušati.

„Teden matere in otroka“ v Hajdini

V Hajdini smo zaključili »Teden matere in otroka« s pestro proslavo v nedeljo 7. junija v dvorani LP.

Učiteljica tov. Marija Gabrovac je v govoru orisala materinsko ljubezen, njeno požrtvovalnost in samoopoved za srečo otroka. Govorila je o čudovitem junaštvu, ki ga je slovenska mati pokazala v hudih letih fašistične okupacije, ko je hudi ona zgrabila za puško in branila svoje ognjišče pred sovrovim nasiljem. O brezprimeri predanosti naše žene — matere, ki kot enakovredna delavka možu-očetu gradi našo socialistično domovino na prav vseh toriških ročnega in duševnega dela. Posebno podrobno je govorila še o skrbi naše socialistične države za mater in njeno deco, o socialnem varovanju in vsehstranski socialni zaščiti, ki jo s priznanjem

občudujejo celo druge, bogatejše države.

Sledile so pevške, rajalne, recitacijske in telovadne točke, ki jih je pripravilo tukajšnje učitelstvo s šolsko in izvenšolsko mladino. Posebno pohvalo si zasluž mladinka Emeršičeva za lepo pevsko solo točko ob spremljavi kitare.

V imenu občinskega sveta za socialno politiko in ljudsko zdravstvo, ki je proslavo organiziral, se je tajnik občinskega ljudskega odbora tov. Kampi Maks zahvalil učitelstvu za trud in delo za pripravljanje programskih točk.

Matere so odhajale od proslave z zavestjo, da socialistična država in naša ljudska oblast spoštujeta in cenita skromno, tiho in prav zato mnogokrat nevidno, a zelo važno delo naših mater.

Iz Makol

V soboto, 6. junija t. l. je bil v »Domu ob Dravinji« sestanek zastopnikov posl. DOZ Maribor, kateri pripada tudi področje ptujskega okraja. Taki sestanki so vsaka 2 do 3 mesece, kakor pač pokaže potreba glede na tekoče in nove probleme.

Na tem sestanku so obravnavali predvsem vprašanja iz varovanja kmetijskih pridevkov proti škodi v zvezi z elementarnimi neugodami, z nesrečami in nezgodami pri živini. Iz poročil zastopnikov izhaja, da se ljudstvo vedno bolj varuje pred različni gospodarskimi škodami s preprečevanjem nevarnosti in z varovanjem in da je zanimanje za varovanje kmetijskih pridevkov, pa tudi za življenjsko varovanje socialno

Učitelstvo ptujškega okraja v Kidričevem

Članj društva učiteljev ptujškega okraja so dne 30. maja združili svoj delovni sestanek z obiskom Kidričevega.

Prvi del programa je bil izpolnjen z odličnim referatom o težko vzgojljivih otrocih, ki ga je podal tov. prof. Silih Gustav iz Maribora. V referatu je predavatelj prikazal in utemeljeval z izredno globino premnoge nagibe, vzroke in posledice zgrešene vzgoje, socialnih in fizioloških vplivov, vplivov dednosti itd. na vzgojo ter na mnogih primerih ilustriral, kako je bilo mogoče doseči s pravilno pedagoško taktičnostjo pozitivne rezultate v vzgoji težko vzgojljivih otrok. Da je referat globoko zajel navzoče poklicne vzgojitelje, je pokazala diskusija, v kateri so iznašali navzoči probleme vzgoje iz lastne prakse ter povedali, kako so oni skušali rešiti dane probleme. Diskusija bi se bila razvijala še dalje, a je čas prisilil navzoče k drugemu delu programa, to je k ogledu našega največjega gospodarskega objekta — tovarne aluminija in glinice v Kidričevem.

Uprava tovarne je nudila članom Društva učiteljev vse za kar najbolj uspešen ogled gigantnega industrijskega objekta.

Porazdeljeni v skupine, katerim je uprava dodelila strokovne vodje, ki so navzočim razlagali načine predelovanja od prve do zadnje faze, kakor tudi delovanja posameznih strojev in obratov, so učitelji preživljali vse stopnje od občudovanja veličine do ponosne zavesti moči naše socialistične domovine.

V krasni menzi, ki je ta dan neoficijalno prvič vzbudila svoje delovne vzvode, je potekal tretji del programa, ki pa je bil zaradi nujnosti odhoda članstva razmeroma hitro zaključen.

Skromna priznanja, kot: »Nič ti v sanjah si nisem predstavljal vsega tega!«, in »Srečen sem, da sem danes v mogla izraziti tega, kar je učitelstvo doživelo velikega v teh pičlih urah, kajti učitelstvo Kidričevega ni samo videlo, ampak res — doživelo!« Meta Kunčeva

MOŽNOST POPOLNEGA IZTREBLJENJA TUBERKULOZE

Dr. David Smith, profesor bakteriologije na univerzi Duke, je na letnem zborovanju Ameriškega društva za tuberkulozo izjavil, da bo mogoče izločiti lažja tuberkulozna obolenja, ki niso potrebna bolniške oskrbe, v desetih letih, odpraviti tuber-

kulozo kot glavni vzrok smrti v 25 letih in omejiti primere novih obolenj na neznatno število v 50 letih. Poudaril je, da bo mogoče doseči te smote s poostriževjem in izboljšanjem sedanjih ukrepov proti tej bolezni.

Mamice, otroci so občutljiva bitja

Zdravnik za otroške bolezni dr. Branko Salamun iz Ptujja, ki je sedaj primarij otroškega oddelka bolnice v Kopru, je pred kratkim govoril materam iz Kopra in okolice o svojih zdravniških izkušnjah zdravljenja otroških bolezni. Gotovo bo tudi tukajšnje mamice zanimalo, kaj jim je povedal, zato povzemamo »Slovenskem Jadranu« nekaj njegovih misli:

»Zdravje staršev je prvi temelj za zdravje bodočega otroka. Marsikatera bolezen matere že med nosečnostjo lahko negativno vpliva na razvoj njenega otroka. Važno je, da se mati v času nosečnosti dobro hrani, ravno tako pa tudi pozneje, ko otroka doji. Pri dojenju matere mnogo grešijo. Nekateri sploh ne dojijo ali le kratak čas in potem hranijo otroka s kravjim mlekom. Čeprav se otrok zdebe, li, ni to zadovoljiv znak odpornosti njegovega organizma. Otroci, ki je hranjen z materinim mlekom, laže premaguje bolezni, kakor tisti, ki je hranjen z živalskim. Na drugi strani je zopet napačno, če mati doji otroka predolgo, ne da bi

mu dajala še drugo hrano, ki je potrebna starejšemu dojenčku. Takšni dojenčki postanejo podhranjeni in zgodilj so se že primeri, da so od lakote pomrli. Važno je torej, da se otroka pravočasno navadi tudi na drugo hrano.

Otroci so zelo občutljiva bitja in zato so močno podvrženi raznim zunanjim vplivom. Predvsem se odraža v njihovi duševnosti vpliv družinskega življenja. Ravno tako pa vplivajo na razvoj njihovega organizma materialne razmere v katerih živijo, kakor n. pr.: neprežračeno in vlažno stanovanje, neuredna hrana, nezadostno in skupno spanje itd. Stanovanja v Istri so sicer slaba, vendar še dovolj čista. Pač pa nega otrok ni vedno popolnoma pravilna. Mnogokje zdravijo otroke doma na zastareli način z različnimi vžraži in mazili, kar otroku samo škoduje. Starši so večkrat tudi mnenja, da naj otroci prebolijo otroške bolezni čim prej, kar pa je nepravilno. Zaradi tega moramo bolnega otroka čim prej izolirati od ostalih otrok. Otroka je treba tudi letnemu času primerno oblačiti. Nepravilno

je, da so otroci po nogah goli, telesce pa jim je prenatrpano z oblačili.

Zelo veliko narodno zlo pri Slovencih je alkoholizem, ki prihaja posebno do izraza v vinorodnih krajih. Alkohol je strup, posebno še za otroke in vpliva na njihov živčni ustroj zelo negativno. Otroci postanejo vsled uživanja alkohola duševno zaostali in telesno slabo razviti, o čemer jasno govorijo statistike.

Nesreča ne počiva

V zadnjem času je med 18 nesrečnimi primeri 11 moških različnih starosti doživelo neveselost, ostalo pa so ženske vseh starosti. Vsem je nudila prvo pomoč ptujška bolnišnica.

S kolesom so padli in se poškodovali: Tomazin Anton iz Ptujja, Cimerlajt Stefan iz Cirkovca, Grafjoner Venčeslav iz Podgorca, Drevenšek Jože iz Gruskovja in Gajzer Franc iz Dolene. Caf Mirko iz Grajenšaka je padel s česnje, Masera Ivan iz Kidričevega si je pri delu poškodoval desnico, Stepišnik Alojzu iz Sp. Brega je padel na desno nogo kamen, Stuhec Franca iz Marjete je poškodoval neprevidni kolesar, dočim sta Fric Stane iz Cirkovca ter Ban Stefan iz Paradiža prišla do poškodb na nepojasnjen način.

Vsled nesrečnega padca si je Prelog Rozalija iz Ptujja poškodovala rebra, Kumin Ljudmila iz Kidričevega desno koleno, Arnuš Liza iz Gomile ključnico, poškodbe Friš Milene iz Kidričevega, Matjašič Ljudmila iz Zlatoličja ter Kolarič Marije pa niso pojasnjene. Kumin Ljudmila iz Kidričevega je padla in si poškodovala desnico.

Zaključni roditeljski sestanek v Haini

V nedeljo, 7. junija smo razpravljali o uspehih dijakov obeh I. razredov tukajšnje nižje gimnazije ob zaključku prvega leta obstoja in podrobneje analizirali vzroke neuspehov.

Osnovnošolski učenci podeljena se le s težavo privajajo učnemu delu na srednji šoli. To terja discipliniranostjo duhovno koncentracijo, ki se ji dijakov novinec le polagoma priuči. Srednješolsko učenje pa že zaradi obsežnega učnega načrta zahteva od dijaka tudi precej več domače priprave in vestno domače učno delo. Starši bodo morali to dejstvo v bodoče upoštevati in nuditi sinu-dijaku tudi doma dovolj časa, da bo lahko zadostil svojim študijskim dolžnostim. Procent dijakov, ki letos v I. gimnazijem razredu niso uspeli, tvorijo v glavnem na pouku nezanimivost učencev, ki v šoli »žede« mirno čakajo, da časovno dopolnijo šolsko obveznost.

Morda ni prav zadnji vzrok šibkemu šolskemu uspehu tudi ugotovljena morfološko-fizična kondicija našega dijaka, ki znaša v procentih: zelo dobra 6%, srednja 15, nižja 39 in zelo nizka 40% dijakov.

Tudi neurejene družinske prilike vplivajo zelo kvarno na duhovno rast našega mladostnika in ga zavirajo pri uspešnem šolskem napredku.

Po obširni splošni razpravi o internem šolskem delu so starši z zanimanjem sledili poročilu o pionirskih prireditvah,

ki nudijo mladini veselje in zabavo: 24. maja so hajdinski pionirji sodelovali na pionirskem festivalu v Kidričevem čast rojstnemu dnevu maršala Tita. Priporili so si pokal in 3 diplome. Ob sklepu šolskega leta priredi šola tudi pionirski izlet v Mursko Soboto, dočim bo šolsko leto slovesno zaključeno s proslavo in uprizoritvijo pravičnice 4-dejanke »Jurček«.

Dijaki mariborske IV. gimnazije na obisku v Gorisnici

V petek so prišli na izlet dijaki 2. razreda IV. nižje gimnazije iz Maribora. Smoter izleta je bil, da si dijaki ogledajo novo urejeno letovišče Borl, spoznajo predzgodovino tega gradu in vlogo, ki jo je grad Borl odigral za nas Slovence, ko s nas zapirali gestapovci.

Da bi se dijaki spoznali s svojimi sovrstniki nižje gimnazije na podeželju, so obiskali mimogrede tudi nižjo gimnazijo v Gorisnici. Dijaki so skoraj vso dopoldne prebili v Gorisnici. Pionirski pevski zbor gorisniške gimnazije jim je v pozdrav iz srca zapel nekaj slovenskih partizanskih in narodnih pesmi, ravnatelj nižje gimnazije pa jim je spregovoril v pozdrav nekaj toplih in iskrenih besed. Poudaril je važno vlogo medsebojnega spoznavanja in tesne povezave mestnih dijakov in dijakov podeželskih nižjih gimnazij. Za pozdrave se je kot razrednik zahvalil tov. prof.

Stanko Sila, v imenu pionirjev pa dijak razreda, ki je med drugim tudi povabil naše dijake, da obiščejo njihovo gimnazijo, če bi se kdaj mudili v Mariboru.

Po končanem pozdravnem programu so šli dijaki in učenci osnovne šole v zadržni dom, kjer so si ogledali dvorano in oder, ki je urejen po sodobnih zahtevah moderne in sodobne odrske tehnike. Pionirji so pripravili našim pionirjem pravo presenečenje. S seboj so pripeljali kinoprojektor. Predvajali so 4 mladinske poučne in vzgojne filme: Tinček in Tonček, Janko in Metka, Lov na kite, Dresiranje divjih konj. Predvajanje filma je bilo v toliko bolj dovtetno in razumljivo za naše otroke, ker je prof. tov. Zemljičeva pri vsakem filmu tolmáčila otrokom dogodek za dogodkom. To je bila prva kinopredstava v dvorani zadržnega doma, ki je brez posebnih priprav

Roditeljski sestanki v Gorisnici

(Naši starši kažejo mnogo večje zanimanje za napredek svojih otrok.)

V Gorisnici je bil prejšnjo nedeljo zadnji roditeljski sestanek za nižjo gimnazijo, to nedeljo pa za osnovno šolo. Oba sestanka je obiskala pretežna večina naših staršev. Učilnica je bila obkrajata popolnoma zasedena. Po obširni analizi učnega in vzgojnega dela, ki ga je podal ravnatelj in upravitelj šole, so ljudje, ki v pretežni večini podpirajo stremeljenja naše šole in učiteljstva, dali priznanje in podprli učiteljstvo v prizadevanju za doseg čim boljših učnih in vzgojnih uspehov. Priznati moramo staršem, da se v polni meri zavedajo važne in pomembne vloge pri vzgoji svojih otrok. Pri takih učencih je vzgojno in učno delo mnogo lažje in uspehi so takorekoko skoraj zagotovljeni. Na žalost pa je v šolskem okolju nekaj takih, ki so daleč od svojih otrok in so do svojih otrok popolnoma brezbržni. Pri takih otrocih želi vse breme na šoli. Naloga šole in vseh ostalih bo, da pripravijo vse starše do tega, da se bodo v večji meri kot doslej zavedali vloge staršev in doma. Potem bo v šoli lažje delo brez nepotrebnega godrnjanja ob koncu šolskega leta v primerih, kjer otrok zaostane. Potem bodo starši lažje in pravilneje ocenili učiteljevo delo v razredu.

Naša naloga je: vedno vzgajati. Stalni stiki med starši in učiteljstvom so nam najboljši porok, da bo naše delo doseglo vzgojni smoter. Za doseg take povezave obstaja v mnogih krajih v naši republici Društvo prijateljev mladine. To bo potrebno ustanoviti tudi na našem podeželju. Tudi poučna revija Mlad svet bo lahko vsakemu izmed naših staršev nudila napotke in navodila, kako postopati z otroci v tem ali onem primeru.

NAROČNIKOM! Ob prvem opravku v Ptuj ali na pošti ne pozabite na naročnino za "Ptujski tednik".

dobro uspela in zadovoljila našo mladino. Za to je poskrbel tehnični vodja tov. Cerar.

Taki obiski naših dijakov so dobrodošli in potrebni. Naša mladina naj se med seboj spozna, spozna naj življenje naših kmečkih ljudi in obratno, pogovori naj se o problemih, ki so na šolah, spozna naj prilike na posameznih šolah, da bo lahko, ko doraste, čimveč dajala svojemu narodu za uredničenje socialistične misli.

K moštu dolita voda

Ob odkritju gospodarskega kriminala v tem ali onem podjetju, ustanovi, občini itd., radi govorimo o nastali škodi, o krivcu in odgovornih ljudeh, manj pa o ugotovitvah, ker se je škoda začela, nadaljevala in dosegla višek. Seveda nismo prav ravnali. Odprta borba proti kriminalu, proti škodi je borba za zdravo življenje v kolektivu, za tovarištvo in za napredek podjetja.

Gornjo trditve bi lahko podprli s primerom podružnice podjetja »Sada« Celje v Ptujju. Kdo bi sodil, kako je prišlo tu kaj do večje škode ravno zato, ker se je škoda začela, nadaljevala in tudi dosegla višek, ker v kolektivu ni bilo vztrajne borbe za zdravo življenje, za tovarištvo in za napredek podjetja.

V prvi polovici oktobra 1952 je prejel podjetje 4000 litrov vinskega mošta v predelavo v Vermut-vino 3 sodov po 500 litrov mošta so vskladiščili v prostoru, kjer je 15 delavcev vršilo svoje redno delo. Nekaj dni po vskladiščanju mošta se je začelo. Skozi cevke za vretje mošta so začeli vsi po vrsti srkati okusno pijačo iz sode, dokler so cevke dosegale. Opozorilo, da bodo morali poravnati škodo, ni zaleglo. Da ne bi mošta pramnjakovalo, so si pomagali z vodo začeli so dolivati. Če si upa sam predelavec Paukovič doliti v en sod 20 litrov vode, zakaj si ne bi upali še drugo.

gl... S tem so se opravičevali in nadaljevali. Januarja 1953 seveda mošt ni mogel več imeti 10,82 % alkohola, temveč samo 8,8%, ker je bilo moštu v več sodih prilite nad 700 litrov vode. Mesto prvotno razpoložljivega naravnega alkohola, je moralo potem podjetje uporabiti spirita v vrednosti 23.800 din. Prva škoda. Pri tem pa je treba še upoštevati drugo škodo, da je s popitimi količinami mošta zmanjkalo 89.600 din.

Pri tej škodi gotovo ni prizadeto samo podjetje, temveč tudi potrošniki raznih alkoholnih izdelkov, ki dobivajo za dragoceni denar nepristne pijače po krivdi ljudi, ki mislijo samo na se.

Vzrojna kazen brez povrnitve škode nikakor tudi v tem primeru ne more doseči namena. Družba je vseeno prikrajšana po krivdi ljudi, ki so bili plačani, da predelajo prevzeto blago. Če so povzročili škodo, so jo morali na vsak način na svoj račun. Tako vsaj mislijo ljudje, ki drugače razumejo svoje naloge.

Ob takih pogojih ni čudno, če zaide podjetje v težave zaradi konkurence boljših podjetij.

Primer pušne poraje bi moral biti poučen za posameznike, ki bolehalo na popustljivosti napram škodi, če nečelo da se bodo napram njim v podjetju zrljali odnosi in da ne bi prišli ta ali oni član kolektiva pred ljudsko sodišče. NS.

ZANIMIVOSTI

FOTOAPARAT, KI ODKRIVA BOLEZNI

Pred kratkim je objavil sef nekega londonskega laboratorija za znanstvena raziskovanja v Oxfordu George Delawar potom londonskega tednika »Sunday Graphic«, da lahko omogoči zdravnikom, da ugotovijo diagnozo kake bolezni s slikanjem s pomočjo specialnega fotoaparata, ki ga je sam izumil. Slikati ni treba celega bolnika, temveč samo kapljo njegove krvi. Kot trdi iznajditelj, bo tem potom mogoče odkriti vzrok bolezni nekaj tednov, mesecev ali celo leto prej kot z običajnimi sredstvi. S tem slikanjem bo odpadla potreba operacij v srhu ugotovitve bolezni. 12 let se je iznajditelj bavil s tem izumom in porabil zanj 33.600.000 dinarjev. Fotokamera ni rentgenski aparat in tudi ne reagira na svetlobo in sence na fotografski način, temveč na valovne oblike, glede katerih trdi izumitelj, da jih stalno izloča vsaka celica človeškega telesa in te valove on lahko slika s pomočjo novega aparata. »Vem, da se zdj ta trditve fantastične,« je dejal Delawar, »sicer pa so se svojačasno zdele enako fantastične trditve izumiteljev radioaparatur in re-

darja. Pripravljen sem staviti ta aparat na razpolago kateri koli ustanovi, ki dela poizkuse. Dajte mi vzorce krvi 12 raznih oseb, od katerih ima ena zlomljeno kost. Ne želim videti teh ljudi niti mi niso o njih potrebnih nikake informacije. Moj aparat bo pokazal, kdo med njimi ima frakturo.«

Ministrstvo narodnega zdravja in angleško medicinsko društvo se še nista prepričala o teh trditvah, vendar je med zdravniki in znanstveniki za nje veliko zanimanje.

TEHNIČNA POMOČ ZN SE JE V LETU 1952 POVEČALA

Tajništvo OZN je pripravilo za gospodarski in socialni svet poročilo o tehnični pomoči, ki so jo ZN dali raznim državam v letu 1952. Iz tega poročila sledi, da se je tehnična pomoč znatno povečala. V teku leta 1952 so ugodno rešili prošnje za pomoč 77 držav. Število strokovnjakov za tehnično pomoč, ki so na raznih ozemljih, se je od 165, kolikor je znašalo leta 1951, dvignilo v letu 1952 na 451. Število razdeljenih študijskih podpor pa se je dvignilo od 451 na 729.

Posmrtno priznanje zaslužnemu prosvetnemu delavcu

V Ptujju je 28. maja končal svoje plodno življenje vzoren 88 let star prosvetni delavec tov. Anton Ogorelec, dolgoletni šolski upravitelj v Cirkulanhah, čigar življenje je potekalo v nenehni borbi za prosvetni in gospodarski dvig Haloza in čigar telo počiva v haloški zemlji. Ljudstvo v Cirkulanhah ga bo ohranilo v najlepšem spominu.

Anton Ogorelec je bil rojen 8. VI. 1865 v Pišecah. Kot dvajsetletni mladenič je končal v Mariboru učiteljsko in bil takoj nastavljen v Teharjih, od tam pa premeščen k St. Vidu nad Planino, kjer je ostal eno leto. Nato je služboval na slovenski šoli v Ptujju, in v Vurbergu, končno pa kot nadučitelj pri Sv. Barbari v Halozah, kamor je prišel 26. XI. 1894 in ostal na tem mestu skoraj 25 let.

Z veliko voljo in energijo je prijel za delo, da bi ustvaril red na šoli; konec je bilo pouka prostim dnevom ob kolinah ali sejmih v Ptujju. Zahteval je z veliko doslednostjo šolski obisk in je v tem tudi uspel; že po enem letu mu je okrajni šolski nadzornik Ranner pri pregledu šole izrekel pohvalo: »Šole letos morem reči, da ta šola res napreduje in to v pouku kakor tudi v obiskovanju«. Svoje učence je pripravil za življenje. Z učenci je meril njihve in travnike in jim izračunaval ploščino in vrednost, sebi dodeljeno njihovo je spremenil v dolžni vrt in tu so učenci delali v matičnjaku, v trsnici za zeleno in vrho cepljenje v drevesnici, del vrta je služil za cvetlice in zelenjavo, topla greda ga je pa oskrbovala s sadikami. V nekaj letih je ustvaril večinoma s svojimi prispevki najlepši šolski vrt v okraju; novi nadučitelj je bil tudi dober čebelar in je svojo ljubezen do čebel prenesal tudi na učence. Tako je šolski vrt služil mladini kot šola za življenje. Kot vzgojitelj ni nikoli uporabljal palice. Vzgojal je z

dobro besedo in s svojim zgledom. Učencem je vcepil ljubezen do narave, smisel za red, snago in poštenost.

Mož Ogorelečevega kova ni mogel ostati med šolskimi stenami. V prostem času je zahajal med ljudi, opazoval je njihovo življenje, gospodarske in socialne razmere, videl je vso revščino in trpljenje Haložana, spoznal in doumel je vlogo, ki naj bi jo vršil učitelj na vasi. Svoja dognanja je vnesel v šolsko kroniko, kjer lahko beremo leta 1898 sledeče: »Tukajšnje prebivalstvo je siromašno in sicer tako, da sedaj v vsej obširni župniji, med okoli 4000 prebivalci ni več pravega kmeto-domačina. Devet desetih tukajšnjih posestev je sedaj v rokah tako imenovanih gornikov, kateri imajo več ali manj hribovitega sveta, med tem pa seveda največ zapuščenih gorje. Eno desetino posestev pa imajo največ bivši, deloma sedanji trgovci, gostilničarji in odvjetniki iz Ptujja in okolice. Kako so prišla posestva tem gospodom v roke, je lahko umevno. Posestnik se je pri njih zadolžil, pozabil na povrnitev ter prišel tako ob svoje imetje. Manj umevno pa je to, da se je zgodilo to v takem času, ko so bila še izvrstna vinska leta in Barbarani še niso trpeli pomanjkanja. K uboštvu, trtni suši, pezebi in ple-snobji grozdja se je pridružila še peta in največja nepriklja, namreč neobhodna potreba opu-ščenosti vinograde obnoviti. Koliko truda, spretnosti in denarja — na oral 1000 goldinarjev — stane to delo, zamore razume-mi samo tisti, kateri ga pozna. Trsna uš in drugi škodljivci so že gotovo opustošili tri četrtine vinogradov, a vztrajni delavnosti in marljivosti tukajš-

njega ljudstva je pripisati, da je že skoraj ena četrtina teh, s protji trtni suši odporno ameri-kansko trto zasajenih ter je že tudi več kakor polovica teh trt z rodovitno našo vinko trto poccepjenih. Upati je, da bodo hribi, ki se sedaj skoro goli, zopet z vinko trto ozeleneli ter da se bodo vsled tega povrnilo blagostanje Haložanom.«

To so tehtne in globoke besede, ob katerih se lahko tudi danes zamislimo. Anton Ogorelec pa ni ostal pri samih ugotovitvah. Naslednje leto je ustanovil »Bralno društvo«. Najprej pri Barbari v Halozah, katerega program je bil izobraževanje, pošteno razveseljevanje in pouk v gospodarskih stvareh. Društvo je privabilo takoj z začetku 100 članov, število izposoje-nih knjig je znašalo letno čez 1000, kar je bil vsekakor izre-den uspeh. Nadučitelj Ogorelec je začutil, da je ubral pravo pot. Sam je leta 1901 končal tečaj na vinarski šoli v Mariboru, da bi se pripravil na dela na gospodarskem polju. Nasled-nje leto je otvoril kmetijski na-daljevalni tečaj za šolj odraslo mladino in ti tečajji so bili vsako leto do prve svetovne vojne. Ogorelec je svoje tečajnike vo-dil k najboljšim kmetovalcem, ne samo v okolici Cirkulan, temveč tudi v St. Jurij, Radgona, Ormož, Ljutomer, celo Lip-nica ni bila predaleč. Da je toliko dobrih sadjarjev in vino-gradnikov v Cirkulanhah, je ne-izpobitna zasluga pokojnega Ogorelca.

Kot bister opazovalec je Ogo-relec poznal, da imajo Haložani polet in v zimskem času med vmesnimi opravili v vinogradu obilo časa, ker je njih malo in je vinogradništvo njihova glav-na gospodarska dejavnost. Zato

je predlagal v deželni vladi, da se za izboljšanje življenja v Halozah uvede pietarstvo in kot domača obrt košarstvo. Na podlagi tega poročila je bila v Cirkulanhah ustanovljena pietarska šola, uredil se je vrbov nasad. Tov. Ogorelca je poslala deželna vlada leta 1904 na pietarski tečaj na Dunaj. 1. januarja leta 1905 je bil po njegovi zaslugi ustanovljen potovalni tečaj za pietarstvo, na katerem bi naj tečajniki dobili osnovne pojme v tej stroki domače obrti. Tako je pred 48 leti oživel v okraju prvi zarodek pietarstva. Anton Ogorelec pa ni imel miru tako dolgo dokler ni dosegel, da se je tečaj spremenil v pietarsko šolo in končno v »Državno učno delavnico za pietarstvo«, katere vodstvo je imel vse do leta 1915, torej celih 10 let. V Cirkulanhah je ustanovil prvi poizkusni vrbov nasad v območju današnje FLRJ, ki je dal osnovne sorte zlahtne vrbe, katere se še danes z uspehom uporabljajo v naši državi. Pietarska šola je bila v Cirkulanhah do prve svetovne vojne, ko so jo preselili v Strnišče in od koder so jo leta 1921 prenesli v Ptuj.

Anton Ogorelec je pred 22 leti v Ptujju pomagal ustanoviti produktivno združbo »Pietarna«, katere častni član je bil do svoje smrti. Zamisel pokojnega Ogorelca pred pol stoletja je rodila ploden sad. Danes spada ptujška »Pietarna« med največja podjetja te stroke v Jugoslaviji, njeni izdelki so cenjeni celo v Ameriki, skupnosti pa koristi leto za letom z dragocenimi devizami.

Najbrž je malo komu znano, da je pokojni učitelj Ogorelec bil tudi graditelj cest. Ljudje so ga namreč stalno naprošali, da jim je meril zemljišča, zlasti vi-

pnograde, ki so jih rigolali. Tukajšnje ljudstvo mu tega ne bo nikoli pozabilo; občina Grusko-vec ga je imenovala za svojega častnega občana že v stari Jugoslaviji.

Kot zaveden Slovenec je Ogo-relec bridko občutil gospodarski pritisk ptujskih Nemcev Svarca, Ormiga in Kaiserja, ki so s samovoljnimi cenami izko-riščali Haložane pri vinu, nemški denarni zavodi in trgovci so mu pa s posojili in pozneje z bobnom odvzemali zemljo in ga spreminjali v viničarja na lastni zemlji. Zato je ustanovil v Cirkulanhah Hranilnico in posojilnico z vinarskim odsekom. Sedaj je lahko Haložan pri domačem denarnem zavodu hrani svoj denar, potrebni je tu dobil posojilo, vino pa je prevzemal vinarski odsek. Tako je Ogorelec očuval posestva mnogim Haložanom, na drugi strani pa je dal posredno spodbudo za ustanovitev Vinarske zadruga v Ptujju, katere ustanovnik je bil tudi iz Barbare.

Najlepši spomenik si je pa postavil tov. Ogorelec z zgraditvijo novega šolskega poslopja. Komaj je prišel v Haloze, že je začel nagovarjati krajevni šolski odbor in ljudi za zgraditev nove šole, ker je bilo takratno šolsko poslopje neprimerno in majhno. Dosegel je, da sta oblast in krajevni šolski odbor sprejela sklep za zgraditev šole in leta 1898 se je začel pouk v novi šoli, kateri so pozneje dogradili še 2 učilnici. Njegova zasluga je tudi razširitev učiteljskega doma in tako je cirkulanska šola ena izmed redkih, kjer je še danes problem učiteljskih stanovanj rešen.

Razgibanostjo prosvetnega življenja v Cirkulanhah je položil on temelje, sodelujoč tudi v

pevskem in tamburaškem društvu. V njegovi dobi se je razmahnilo društveno življenje kot nikoli prej in ne pozneje. Družabne prireditve, igre, pevski in godbeni nastopi in izleti so poživljali življenje v tem delu Haloza in ob nedeljah in praznikih si videli kopice ljudi, ki so nesli knjige na svoje domačije.

In vse to je bilo delo pokojnega Ogorelca, ki je pokazal neverjetno energijo in požrtvovalnost v šoli in izven nje. Ne smemo pa misliti, da je živel v ugodnih razmerah. Preživljanje desetero otrok pri takratni plačji in njihovo šolanje bi povprečnemu človeku dalo toliko dela, da se sploh ne bi mogel izvenšolsko udeleževati. Moško je prenašal težke udarce življenja, ko mu je umrlo troje otrok v nežni mladosti in padel sin v prvi svetovni vojni. Sestero otrok še danes živi: Mirko je ravnatelj »Pietarne« v Ptujju, Hinko Šofer, Ivan Vinicozdravnik, Vilček major, Živica profesorica in Anica poročena v Mariboru. Vsi njegovi otroci se radi vpračajo v kraj službovanja svojega očeta. Cutijo se Haložane.

Zivljenjsko delo Antona Ogorelca navdaja s ponosom njegove otroke, ljudstvo pa s spoštovanjem in ljubeznijo do pokojnika, katerega delo je zapušilo v Barbaranih nešteto sledov in spominov, stanovskim tovarštem pa bo vedno ostal velik vzgled, kako je treba poznati svoj šolski okoliš, njegovo gospodarsko in socialno zgradbo ter prosvetne probleme. Ko bodo nasledniki Antona Ogorelca imeali tak stik z ljudstvom kot on, ki je poznal slehernega od staršev svojih učencev, njegovo rodniško povezavo, premoženjske in družinske razmere, bo šolsko in izvenšolsko delo imelo uspeh, za katerega ključ leži v medsebojnem spoznavanju, zaupanju in povezavi učitelja z ljudstvom. Svoja spomina Antona Ogorelca!

NOVICE IZ RAZNIH KRAJEV

IZ PODLEHNIKA

Izvoili smo občinski odbor SZDL

V nedeljo, 7. junija 1953 smo tudi pri nas volili občinski odbor SZDL. Delegati vaške organizacije so prišli polnoštevilno. Iz Ptujja je prišel med nas ravnatelj gimnazije tov. Ivan Kranjšček, ki nam je v razumljivih besedah pojasnil velik pomen aktivnega dela Socialistične zveze. V začetku konference je dal bivši predsednik OF poročilo o uspehih in izkušnjah prejšnjega dela ter je pripravil novi odboru, naj predano in dosledno izvršuje naloge SZDL.

Obširna diskusija se je omejila na vprašanja zadrugištva, na davčni predpis ter na težave v Halozah. Diskutantji so nakažovali možnosti za rešitev raznih vprašanj, vendar je večina njihovih predlogov merila na pomoč oblasti, ki je bila Halozam potrebna v raznih oblikah. Po udeležbi in po zanimivosti se je pokazalo, da so bili vsi navzoči s konferenco zadovoljni.

ALI SE NI DOVOLJ ŠKODE?

V akciji proti kolaradskemu hrošču, ki se je tudi pri nas začela, opažamo napako, ki nam jo po krivdi posameznikov večkrat upravičeno očitajo povsod. Kljub tarnanju, da smo lani utrpeli občutno škodo zaradi suše, letos pa zaradi pozebe, je med ljudmi preveliko volje, da bi se ubranili še hrošču. Mesto da bi se udeležili ogleda krompirišč odrasli in resnejši ljudje, pošiljajo otroke, ki se še pač ne zavedajo nevarnosti kolaradskega hrošča.

Do konca iskanja hrošča bo mislilo lepo število nedelj in upamo, da v bodoče ne bo borba proti hrošču samo borba otrok proti njemu, temveč da bodo končno k tej resni akciji pristopili resni in odrasli ljudje. Dovolj je, da nas obiščejo leto za letom razne negode. Zakaj bi morali zraven tega trpeti še škodo zaradi kolaradca?

HIŠO V RODNEM VRHU BODO PRODALI

Vprašanje občinskih cest v občini Podlehnik je celo tako pereče, da je sklenil občinski ljudski odbor prodati v Rodnem vrhu hišo iz sklada obdeljivega premoženja, da bi si zavaroval tozadevna sredstva za delno zaposlitev ljudi s popraviljanjem cest. Del izkupička mislijo porabiti za ureditev poročne dvorane in uradnih prostorov občine.

Občinski ljudski odbor se strinja s tem predlogom in je tudi razpisal prodajo hiše v Rodnem vrhu za 14. junij 1953, ob 8. uri zjutraj na javni dražbi.

Prvenstvo nakupa te hiše prepuščajo delavcem in nameščencem podjetij in ustanov ter organizacij s svojega področja.

Proslava „D ena matere in otroka“ o Kidričevem

Za praznik »Mater in otroka« je bil v Kidričevem koncert. Otroški vrtec, »Svoboda«, pionirski pevski zbor in harmonikarji so pripravili na obnovljenem otroškem igrišču malim in odraslim prebivalcem Kidričevega prijetno presenečenje. V številnih točkah programa so otroci izrazili svojim mamicam prisrčno zahvalo za vso skrb in prizadevanje, da bi bilo njihovo življenje čim lepše. Po programu je odbor AFD Kidričeve obdaril otroke iz vrtca z lepimi darili, za kar se je v zbranih

besedah zahvalila upravnica, ki so ji navzoči s ploskanjem izrekli vse priznanje za uspešno proslavo.

S koncertnim programom godbe na pihala »Svobode« pod vodstvom tov. Jožeta Skoka je končala proslava tega dne.

V Kidričevem so zborovali lovci

Preko 200 lovcev se je zbralo v nedeljo 7. junija v Kidričevem. Na zborovanju so razpravljali o raznih lovskih problemih, ki jih je v svojem referatu nakazal podpredsednik okrajne lovske zveze tov. Vladimir Ban.

IZ HAJDINE

RADI BI IMELI OTROŠKI VRTEC

V Hajdini in Slovenji vasi čutiljo matere vedno večjo potrebo po otroških vrtcih. Vsakdanje delo na polju sil mnogih mater, da morajo zdama, kamor morajo jemati s seboj tudi otroke ali pa jih pustijo doma brez nadzorstva. Številne nesreče, ki se dogajajo otrokom brez nadzorstva in na odgovornost staršev, silijo mnoge matere k mislim na otroški vrtec, kjer bi bili otroci pod dobrim vzgojnim in drugačnim nadzorstvom. Otroci bi se naučili marsičesa koristnega, kar bi jim koristilo v šoli, zraven tega pa bi se mnoge matere lažje posvetile delu na domačem posestvu ali pa na dninah, kjer se je težko rešiti vtiša, da gospodarji nimajo radi, če pride mati z otrokom na dno.

Pričakujejo, da bo to željo številnih mater podprl občinski ljudski odbor, mogoče celo Svet za prosveto pri OLO, ki bo gotovo razumel potrebo velikih vasi na polju, kjer pomeni večkrat nepredvidnost samo enega otroka nesrečo za celo vas.

KLJUB OTROŠKIM DOKLADAM POMAŽANJE

Ko se že govori o vprašanju, kdo naj tudi v bodoče prejema otroške doklade, je treba na veliko začudenje številnih staršev, ki se brigajo za otroke in pravilno uporabljajo zaslugeh in otroške doklade, omeniti družino Jakoba Gerečnik iz Gereče vasi, ki trpi pomanjkanje kljub temu, da ji pomaga država z dokladi za 5 do 6 otrok. Večina ljudstva se v Gereči vasi niti ne bi vtikala v družinske razmere Gerečnikovih, ko bi ne šlo za starša, ki rada pijeta in za številne otroke, ki morajo po krivdi staršev trpeti pomanjkanje. Prizadevanja, da bi Gerečnikova uvidela škodo, ki jo povzročata zdravju in duševnemu razvoju otrok s slabim gospodarjenjem, so ostala zaman. Končno je ljudstvo zahtevalo od občinskega odbora Hajdina, da zavaruje otroke s primernim administrativnim ukrepom. Ta je tudi takoj imenoval skrbnika otrokom. V primeru, da ta ukrep ne bi zalegal, bo treba najti drug primeren način, da se obvarujejo otroci pri zdravju in pred kvarnim vplivom neresnih staršev.

KLADIVAR : DRAVA 14:0 (7:0)

Celje, 7. junija. V zadnji prvenstveni nogometni tekmi je ptujski Drava doživela še zadnjo katastrofo. Kladivar je po mnogo boljši igri zmagal z dvošteviličnim rezultatom in tako osvojil prvo mesto v vzh. delu slovenske nogometne lige.

Rojstva, poroke in smrti V MAJU

Leskovec

Rojstva: Vidovič Marija iz Velike Varnice sina, Vindiševa iz Berinjaka sina, Orlič Ana iz Mele Varnice sina, Miakarjeva iz Velike Varnice hčerko, Topolovčeva iz Malega Okiča hčerko.

Porok ni bilo.
Smrti: Bedrač Neža iz Velike Varnice.

Juršinci

Rojstva: 2 dečka in 4 deklice.
Poroke: Flos Jože iz Kukave 72 in Segula Ana iz Kukave 43; Ljubec Alojz iz Gibine in Segula Antonija iz Gibine; Fekornja Stefan iz Smoline in Toplak Rozalija iz Grlic.
Smrti: Kokol Alojz, Hlaponč, Janžekovič Marija, Gakernik, Sirk Hedvika, Rjavci.

GORIŠNICA

Rojstva: Ivanuš Marija iz Čunkovce je rodila sina, Znidarič Matilda iz Gorišnice sina, Segula Marija iz Gajevec hčerko, Valenko Terezija iz Gorišnice hčerko, Feguš Mihaela iz Gorišnice hčerko, Muršič Marija iz Formina sina, Holcer Marija iz Moškanje hčerko, Meško Marija iz Formina hčerko, Lebar Gera iz Gorišnice sina, Zelenik Terezija iz Tibolc sina.
Poroke: Bezjak Jože iz Male vasi in Rožkar Marija iz Gajevec; Brenholt Franc iz Mezogve in Čuš Matilda iz Mezogve.
Smrti: Prelog Terezija iz Gajevec, Stumberger Rudolf iz Muretinc, Kukec Neža iz Muretinc, Sešerko Jože iz Muretinc, Černejšek Jože iz Male vasi, Belšak Danica iz Zamušam, Karner Roza iz Muretinc, Petek Franc iz Bratislave.

Videm

Rojstva: Zupanec Terezija iz Jurovec 2 je rodila sina, Vinko Rozalija iz Trža 51 hčerko.
Poroke: Cafuta Aleksander iz Sovič in Krajnc Rozalija iz Sovič 13; Zemljek Stanko iz Pobrežja 12 in Fidler Anica iz Pobrežja 86; Miakar Matevž iz Lancove vasi 18 in Svenšek Matilda iz Lancove vasi 22.
Smrti: Rožman Janec, Zgoriča Pristava štev. 6.

IZ ZAVRČA

V nabiralni akciji za ureditev pokopališča in postavitve spomenika žrtvam na otoku Rabu so se izkazali tudi pionirji in njihovi starši iz Haloz, ki so prispevali 1500 din. Lahko jih postavimo za zgled ostalim pionirjem v okraju.

V nedeljo, 30. maja 1953, je bilo posvetovanje delovnega kolektiva državnega posestva v Zavrču glede varčevanja s škroplivom pri sedenjem škropljenju vinogradov in glede škropljenja samega.

Vsi navzoči so se strinjali z direktorjem tov. Babičem, ko je opozoril kolektiv na škodo, ki jo lahko utrpijo, če se s škroplivom ne bo varčevalo in če vinogradi ne bi bili pravilno škropljeni.

To posvetovanje je bilo veliko vredno, saj je po zaslugi takih posvetovanj kolektiv dosegel že marsikatero korist in preprečil škodo, ki je drugod niso videli.

IZ JURŠINCO

TO BI ŠLO LAHKO BREZ TEŽAV

Med občinskim odborom Juršinci in Matildo Gomilšek nikakor ni bilo mogoče doseči sporazuma glede izvažanja plačnega grameza za občinske ceste čez njeno zemljišče. Končno je morala zadeva v ponovno obravnavo na občinsko sejo. Gomilškovi sta ostali na razpolago dve možnosti: da dovolj izvoz grameza ali pa da se odreče 30 arov zemljišča, ki bo služilo javnim koristim in glede katerega bi predlagal občinski odbor razlastitev. Na zadnji seji je bila glede tega izrečena odločna beseda, da se Gomilškovo še enkrat poskuša prepričati, da bi privolila prevoz grameza, sicer pa se pokliče okrajnega izvedenca na kraj sam, da se pripravi vse za predlog o razlastitvi okrog 30 arov zemlje.

Odočen boj so napovedali krivolovstvu in predlagali, da bi se izrekle v slučajih krivolovstva ostreje kazni glede na občutno škodo, ki nastaja v loviščih. Se odločneje kot doslej bo v bodoče pokončevanje psov, ki vznemirjajo, preganjajo in uničujejo divjačino. V lovskih vrstah ne bodo trpeli lovcev, ki kvarijo ugled lovstva.

Na zborovanju so sprejeli več predlogov v zvezi s spremembo zakona o lovstvu, z zakupom lovišč, določanjem lovskih revirjev, upravljanjem lovišč itd. Po tem koristnem zborovanju so si lovci ogledali objekte Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič«.

S POLENSAKA

TUDI NAŠE CESTE PEŠAJO

Dan za dnem ugotavljamo, da so naše ceste potrebne posipanja z novim gramozom. To najbolj občutimo spomladi in jeseni, ko najbolj trpi naša vprega in imamo največ škoda na volizih. Na sredstva iz občinske blagajne ali iz okrajnega proračuna se ne moremo preveč zanašati, ker je sredstev v te svrhe vedno primanjkovalo.

Navadno čakamo s tem problemom tako dolgo, da se ga loti celo občinski odbor, ki mora potem z administrativnimi ukrepi sklicevati ljudi na »skul« in odrezati voznikom, da morajo navoziti po 2 do 3 kub. metre grameza. Večina ljudi sicer itak razume koristi take akcije, le nekaterim posameznikom ni mogoče dopovedati, da je ta tudi njim v korist. Navadno tudi groznje, da bodo na njihov račun najeti drugi vozniki, niso zalegle.

Smatram, da bi bilo potrebno na množičnem sestanku javno pohvaliti ljudi, ki smo jim dolžni priznanja in pohvale zaradi njihovega dela, resno besedo pa povedati tudi o takih, ki vidijo le sebe in svoje potrebe, ne pa tudi skupnih potreb.

ZIVINOREJCI

Prihodnje tedne priredi Svet za živinorejo rajonska zborovanja živinorejcev (14. VI. v Ormožu, 21. VI. v Gorišnici), na katerih bodo poleg strokovnih problemov obravnavana tudi organizacijska vprašanja živinorejske službe. Želimo, da bi naši živinorejci tudi preko tiaska načelnaj ta vprašanja, kajti s tem bi nedvomno lahko mnogo pripomogli k čim pravilnejši rešitvi vseh perečih problemov naše živinoreje.

V preteklih dneh se je sestel na svoji I. seji novoizvoljeni Svet za živinorejo pri Okrajni združni zvezi z namenom da kritično oceni celotno dosedanje delo ter organizacijske oblike združne živinorejske službe in sprejme ustrezne sklepe za bodoče naloge.

INOZEMSKI ESPERANTISTI PRIDEJO V PTUJ

Kakor smo obveščeni, bo 37 danskih esperantistov 7. julija 1953 na potovanju v Zagreb obiskalo Ptuj, 10. julija pa se bo v Ptujju ustavilo tudi nekaj esperantistov iz Švedske.

VABILO

Pionirji iz breške šole bodo prikazali uspehe, ki so jih dosegli tekom letošnjega šolskega leta. V nedeljo, 14. junija t. l. od 8. do 14. ure bo v I. razredu osnovne šole na Bregu razstava, po tej ob 14. uri pa zaključna akademija na šolskem dvorišču.

Tovariško vabimo vse mamic in očete ter prijatelje mladine. Vstop na razstavo in akademijo je prost.

Pionirji breške šole.

Kako naj hodimo kmetje na izlete

Pod tem naslovom je bil objavljen članek v »Ptujskem tedniku« 29. maja, v katerem se dopisnik zavzema, da bi se kmetje poleg kmetijskih delavcev vključili v sindikat, da bi bili v njem priliko izobraževanja in pravico do popusta na potovanjih, v letoviščih itd.

Okrajni sindikalni svet je na svoji zadnji seji plenuma sklenil, da se takoj organizira sindikat vinogradniških delavcev (viničarjev) oziroma, da se jih sprejme v že obstoječi sindikat kmetijskih delavcev. V zvezi s tem so tudi storjeni potrebni koraki. Sindikat kmetijskih delavcev že obstaja. Sleherni kmetijski delavec in delavka se lahko vključijo v delavsko razredno organizacijo ter prevzamejo kot njen član vse dolžnosti in pravice, ki mu pripadajo.

Dopisnik priporoča, da bi omogočili tudi kmetom, lastnikom zemlje vstop v sindikat, pri tem pa ne poudarja, da bi kmetje kot člani sindikata podpirali borbo članstva te organizacije proti vsakemu pojavu izkoriščanja kmetijskih delavcev. Najbrž pozna dopisnik sam vrsto primerov, kjer še obstajajo naproti kmetijskim delavcem izkoriščevalni odnosi in ki ne bodo prenehali v celoti niti z novo uredbo o zemljiškem maksimumu. Verjetno je mislil dopisnik je kmetovalce, ki sami obdelujejo zemljo, ne pa tudi

V Cirkovcih je premalo zanimanja za Socialistično zvezo

Lepo število članstva SZDL v Cirkovcih je pričakovalo ponovni sestanek, ki ga dolgo ni bilo. Nabralo se je nečesto gospodarskih in drugih vprašanj, o katerih naj bi obravnaval ta vseljudski parlament. Potrebno jih bo obravnavati skupno vsaj v bodoče, če smo že doslej v teku dolge zime zamudili številne prilike in dopustili, da so izvoljeni odbor in ostali funkcionarji počivali.

V nedeljo, 7. junija, je bil sklican sestanek SZDL za občino Cirkovci. Po udeležbi in pripravah na sestanek so se najbolj odražale posledice dolgočasne neagilnosti odbora ter

popustljivosti članstva samega, da ni zahtevalo od odbora večje agilnosti. Na sestanku je prišlo malo ljudi. Nepravilno bi bilo sedaj ostati pri ugotovitvi, da bo treba 10. junija ponoviti sestanek, temveč se bo moral celotni odbor potruditi, da bo vse članstvo boljše obveščeno, da bo sestanek dobro pripravljen, da bo prišel nanj iz Ptujja zastopnik okrajnega odbora SZDL in da bo udeležencem pojasnil nekatere nejasnosti glede zemljiškega maksimuma, odmere davka, dela Kmetijske zadruge itd.

V bodoče se bodo morali izogibati stare prakse, da se številne politične funkcije naložijo šolskemu upravičilu ali drugim, ki so pokazali dobro voljo za množično delo, temveč bo treba bremena sorazmerno porazdeliti, da bo lahko vsakdo opravljal v redu svoje osnovne dolžnosti, v prostem času pa da bo pomagal pri delu organizacije SZDL ali drugje, kjer ga pač veseli.

Upam, da ne bo naša občina med zadnjimi v okraju glede na število članstva SZDL, glede na delavnost odbora, sestankov in poučnih predavanj in da pri nas tudi ne bo več treba popravljanja, kar nam prvič ni uspelo, kot primer s tem sestankom.

SVINJSKI SEJEM

10. JUNJA 1953 V PTUJU

Kmetovalci in podjetja so pripravili 86 prašičev starosti do 3 mesecev, 38 prašičev starosti 3-8 mesecev, 3 odrasle mršavce, 4 pitance in 8 mesnatih. Od teh so odkupili kupci iz Ptujja in okraja, Maribora, Radovljice in Ljutomeru za rejo 29 manjših in 24 večjih prašičev, 2 mršavca, 5 mesnatih in 1 pitanca ter 1 manjšega prašiča za zakol.

Cene so se sukale pri manjših prašičih za rejo starosti do treh mesecev 1200 do 2000 din, pri večjih prašičih pa od 3500 do 8500 din. Za prašiče za zakol so zahtevali prodajalci 140 din za kg.

Tokrat so se cene vsled slabe založitve trga nekoliko dvignile, vendar se pričakuje zopet padec cene.

Jurkovič Karel

ŠPORT

Telovadni nastop markovškega Partizana

Telesno vzgojno društvo Partizan v Markovcih je priredilo 4. junija 1953 javen telovadni nastop v počastitev 20. obletnice ustanovitve telovadnega društva. Precej dolg program 20 točk so pripravili domačini sami. Nastopili so vsi oddelki od najmlajših do najstarejših.

Predsednik društva je ob otvoritvi v kratkih besedah opisal delo telovadnega društva od njegovega začetka do danes. Poudaril je, da so mnogi pripadniki predvojnih telovadnih društev iz Markovce, predvsem njihovi ustanovitelji, padli v NOB. Naša dolžnost je, krepiti današnje telesnovzgojno organizacijo ter se tako oddolžiti njihovega spomina.

Prve so nastopile pionirke, nato pa so se vrstili člani, članice, pionirji ter mladinci in mladinke. Nastopili so s različnimi simboličnimi, prostimi in orodnimi vajami. Najboljši je bil nastop članic s polko. Tudi druge vaje so bile na višini. Pionirke so s cvetnimi loki žele uspehe. Člani so na orodju potrdili svoj renome.

Da je nastop uspeh, je zasluga vseh nastopajočih, ki so vložili mnogo truda za razne vaje. Od delke so vodili Neža Horvat Terezija Strafela, Alojz Strelec in Jože Strafela. OP

SPORT

ALUMINIJ : NAFTA 2:0 (1:0)

Kidričevo, 7. junija. V današnji zadnji prvenstveni nogometni tekmi slovenske lige je Aluminij dosegel svoj največji uspeh. Po učinkovitejši igri je premagal renomiranega nasprotnika Nafto iz Lendave z lepim rezultatom 2:0. Takoj v pričetku je kazalo, da igra lepa, vendar sta moštvu prišli s smiselno igro šele, ko je Aluminij z Zaspalom dosegel prvi gol. V drugem polčasu je Nafta silovito pritisnila, hotel rezultat izenačiti, vendar je Aluminij vzdržal in nato v 25. minuti dosegel drugi gol z Letonjem. Sedaj je postala Naftina igra groba. V 30. minuti je sodnik izključil igralca Nafta Simoniča. Pred nekaj sto gledalci je sodil Muravs iz Maribora, ki pa danes ni imel svojega najboljšega dne, kljub temu pa lahko rečemo, da je zmagala Aluminija popolnoma zaslužena.

Lepo uspele konjske dirke v Le artu v Slovenskih goricah

V nedeljo, dne 7. junija 1953, so bile pri Lenartu v Slovenskih goricah lepo uspele konjske dirke.

Prijeten vtis so lahko odnesli obiskovalci s te dirke, saj so obiskovalce Lenarčani prisrčno sprejeli in pogostili. Ze dirkališče, ki je zelo lepo urejeno in leži v izredno lepi šentlenarški dolinici, lahko nadvse navduši Sloveka.

Gledalci, obiskovalci so nestrojno pričakali pričetek tekme. Same dirke so bile prav dobro organizirane, odvijale so se brez ovir in zaprek, da lahko služijo kot primer drugim upravam dirkališč v Sloveniji.

Na samem dirkališčnem prostoru tudi ni manjkalo hrenovk, kranjskih klobas in dobre vinske kapljice, z eno besedo rečeno — Lenarčani so obiskovalce dejansko prijetno presenetili, pri čemer zaslužita pohvalo odbor, posebej tov. Pirhan in tov. Novak, ki sta zvesta sodelavca in udeleženca na vseh naših dirkah.

Klub za konjski šport »Drava« Ptuj se je tem tekmam odzval, sodeloval in dosegel lep rezultat. Uspeh je pripisati izredno dobri volji in poslušnosti učencev jahaškega trenerja tov. Papst Ferdinanda, ki ima strokovne kvalifikacije in vlaga za to znaten trud.

V nedeljo so v borbi s konji radgonskega in mariborskega okraja na galopskih dirkah Ptujčani odnesli od štirih nagrad prvo in četrto. Junak dneva je bil tov. Vlado Škrjanc, ki je na žrebu Brunusu odnesel prvo nagrado v času 1,15 in četrto tov. Franc Čeh na konju Ašofju v času 1,24, takoj za njim je sledil peti — tov. Jurček Miakar na konju Pakra v času 1,25.

To je za Ptujčane dokaj viden uspeh. Žal je lahko onim, ki so opustili izlet in se niso mogli oddolžiti za vožnjo v lepe Slovenske gorice.

Na drugi strani je ta uspeh obenem tolažba po katastrofi nogometašev v Celju.

Prvenstvena tekma SD Ptuj—SD Sobota iz Murske Sobote bo v nedeljo, 14. junija v društvenih prostorih SD Ptuj s pričetkom ob 8. uri.

S A H

Simultanka mojstrskega kandidata Lea Guzla, prvaka mariborskega šahovskega okrožja, je prav dobro uspeła. V pičlih petih urah je od 37 partij 24 odločil v svojo korist, 5 remiziral in 8 izgubil.

Brzočurnir SD Ptuj za mesec junij bo v torek, 16. junija v mali dvorani komiteja ZKJ s pričetkom ob 19.30 Nečlani vabljeni.

Zakon o kmetijskem zemljiškem skladu

(Nadaljevanje)

9. člen
Če preneha kmetijska zadruga, postane zemlja, ki je bila zadržana last, splošno ljudsko premoženje.

10. člen
V ljudski republiki se ustanovi komisija za kmetijski zemljiški sklad.

11. člen
Predsednika in člane komisije imenuje republiški izvršni svet.

12. člen
Predsednik komisije se imenuje izmed članov republiškega izvršnega sveta.

13. člen
Natančnejše predpise o republiški komisiji za kmetijski zemljiški sklad izda po potrebi republiški svet.

14. člen
Pravice in dolžnosti, ki jih ima po tem zakonu okrajni ljudski odbor, ma tudi mestni ljudski odbor.

15. člen
Okrajni ljudski odbor mora voditi evidenco o zemlji, ki pride v kmetijski zemljiški sklad splošnega ljudskega premoženja.

16. člen
Kmetijske organizacije, ki jim je dodeljena zemlja iz kmetijskega zemljiškega sklada, pridobijo glede te zemlje pravico uporabe.

17. člen
Okrajni ljudski odbor ne more razpolagati z zemljo, glede katere ima kmetijska organizacija pravico uporabe, razen v primerih in na način, določenih s tem zakonom.

18. člen
Okrajni ljudski odbor mora voditi evidenco o zemlji, ki pride v kmetijski zemljiški sklad splošnega ljudskega premoženja.

19. člen
Kmetijska organizacija, ki ji je dodeljena zemlja iz kmetijskega zemljiškega sklada, pridobijo glede te zemlje pravico uporabe.

20. člen
Okrajni ljudski odbor ne more razpolagati z zemljo, glede katere ima kmetijska organizacija pravico uporabe, razen v primerih in na način, določenih s tem zakonom.

21. člen
Okrajni ljudski odbor mora voditi evidenco o zemlji, ki pride v kmetijski zemljiški sklad splošnega ljudskega premoženja.

22. člen
Kmetijska organizacija, ki ji je dodeljena zemlja iz kmetijskega zemljiškega sklada, pridobijo glede te zemlje pravico uporabe.

23. člen
Okrajni ljudski odbor ne more razpolagati z zemljo, glede katere ima kmetijska organizacija pravico uporabe, razen v primerih in na način, določenih s tem zakonom.

24. člen
Okrajni ljudski odbor mora voditi evidenco o zemlji, ki pride v kmetijski zemljiški sklad splošnega ljudskega premoženja.

25. člen
Kmetijska organizacija, ki ji je dodeljena zemlja iz kmetijskega zemljiškega sklada, pridobijo glede te zemlje pravico uporabe.

26. člen
Okrajni ljudski odbor ne more razpolagati z zemljo, glede katere ima kmetijska organizacija pravico uporabe, razen v primerih in na način, določenih s tem zakonom.

27. člen
Okrajni ljudski odbor mora voditi evidenco o zemlji, ki pride v kmetijski zemljiški sklad splošnega ljudskega premoženja.

28. člen
Kmetijska organizacija, ki ji je dodeljena zemlja iz kmetijskega zemljiškega sklada, pridobijo glede te zemlje pravico uporabe.

29. člen
Okrajni ljudski odbor ne more razpolagati z zemljo, glede katere ima kmetijska organizacija pravico uporabe, razen v primerih in na način, določenih s tem zakonom.

30. člen
Okrajni ljudski odbor mora voditi evidenco o zemlji, ki pride v kmetijski zemljiški sklad splošnega ljudskega premoženja.

31. člen
Kmetijska organizacija, ki ji je dodeljena zemlja iz kmetijskega zemljiškega sklada, pridobijo glede te zemlje pravico uporabe.

32. člen
Okrajni ljudski odbor ne more razpolagati z zemljo, glede katere ima kmetijska organizacija pravico uporabe, razen v primerih in na način, določenih s tem zakonom.

33. člen
Okrajni ljudski odbor mora voditi evidenco o zemlji, ki pride v kmetijski zemljiški sklad splošnega ljudskega premoženja.

34. člen
Kmetijska organizacija, ki ji je dodeljena zemlja iz kmetijskega zemljiškega sklada, pridobijo glede te zemlje pravico uporabe.

35. člen
Okrajni ljudski odbor ne more razpolagati z zemljo, glede katere ima kmetijska organizacija pravico uporabe, razen v primerih in na način, določenih s tem zakonom.

36. člen
Okrajni ljudski odbor mora voditi evidenco o zemlji, ki pride v kmetijski zemljiški sklad splošnega ljudskega premoženja.

37. člen
Kmetijska organizacija, ki ji je dodeljena zemlja iz kmetijskega zemljiškega sklada, pridobijo glede te zemlje pravico uporabe.

38. člen
Okrajni ljudski odbor ne more razpolagati z zemljo, glede katere ima kmetijska organizacija pravico uporabe, razen v primerih in na način, določenih s tem zakonom.

39. člen
Okrajni ljudski odbor mora voditi evidenco o zemlji, ki pride v kmetijski zemljiški sklad splošnega ljudskega premoženja.

40. člen
Kmetijska organizacija, ki ji je dodeljena zemlja iz kmetijskega zemljiškega sklada, pridobijo glede te zemlje pravico uporabe.

41. člen
Okrajni ljudski odbor ne more razpolagati z zemljo, glede katere ima kmetijska organizacija pravico uporabe, razen v primerih in na način, določenih s tem zakonom.

42. člen
Okrajni ljudski odbor mora voditi evidenco o zemlji, ki pride v kmetijski zemljiški sklad splošnega ljudskega premoženja.

43. člen
Kmetijska organizacija, ki ji je dodeljena zemlja iz kmetijskega zemljiškega sklada, pridobijo glede te zemlje pravico uporabe.

44. člen
Okrajni ljudski odbor ne more razpolagati z zemljo, glede katere ima kmetijska organizacija pravico uporabe, razen v primerih in na način, določenih s tem zakonom.

45. člen
Okrajni ljudski odbor mora voditi evidenco o zemlji, ki pride v kmetijski zemljiški sklad splošnega ljudskega premoženja.

da, če kupi za izkupček druge zemlje enake vrednosti.

17. člen
Če je v kmetijskem zemljiškem skladu takšna zemlja, ki ni bila dana v uporabo kmetijski organizaciji ali puščena v uporabo prejšnjemu lastniku ali se ne uporablja v druge splošno koristne namene, pa tudi, ni mogoče ustanoviti kmetijske organizacije, je okrajni ljudski odbor dolžan skrbeti za obdelavo take zemlje.

18. člen
Ledine, pašniki in druga zemljišča v splošnem ljudskem premoženju, ki niso še kultivirani, ostanejo v uporabi vasi in drugih podobnih skupnosti.

Vasem in drugim podobnim skupnostim se lahko dodeli za njihove splošne potrebe v uporabo tudi zemlja iz kmetijskega zemljiškega sklada.

Natančnejše predpise o izvrševanju pravice uporabe iz prejšnjih odstavkov izdaja ljudski odbor.

19. člen
Katera obdelovalna zemlja nad maksimumom, določenim s tem zakonom ali s predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, postane splošno ljudsko premoženje, določa okrajna komisija za kmetijski zemljiški sklad.

Za obdelovalno zemljo se štejejo bodisi po katastrskem ali pa po dejanskem stanju njive, vrtni, sadovnjaki, vinogradi, travniki in taki pašniki, ki so nastali na obdelovalni zemlji.

Okrajna komisija za kmetijski zemljiški sklad ima pet članov.

Vsak član ima namestnika.

Predsednika komisije, člane in njihove namestnike imenuje okrajni ljudski odbor. Predsednik komisije se imenuje izmed sodnikov okrajnega sodišča.

Za vsako na območju okrajne ljudske kmetijske gospodarstva, katerega obdelovalna površina presega maksimum, določen s tem zakonom ali s predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, si preskrbi okrajna komisija iz zemljiških knjig ali po na drug primeren način podatke o tem, koliko ima tako gospodarstvo vsake skupaj obdelovalne zemlje.

V skupno obdelovalno zemljo kmetijske gospodarstva se vličejo tako obdelovalna zemlja gospodarja kakor tudi obdelovalna zemlja članov njegovga kmetijske gospodarstva, na glede na to, na čigavo ime je vpisana v zemljiški knjigi lastniška pravica do zemlje.

Okrajna komisija mora vsakemu gospodarju in druge člane kmetijskega gospodarstva, ki so lastniki zemlje, o velikosti njihove obdelovalne zemlje in o tem, za katero zemljo predlagajo, naj se izloči za kmetijski zemljiški sklad.

Kmetijsko gospodarstvo sestavljajo osebe, ki skupno delajo na isti kmetijski ali pa si delijo dohodke od nje.

Zvezni izvršni svet tudi uredba o sredstvi premoženjskih razmerij med člani kmetijskega gospodarstva, katerih zemlja je po tem zakonu postala splošno ljudsko premoženje. Taka razmerja obravnava okrajno sodišče v nepravilnem postopku.

Na podlagi po prejšnjem členu zbranih podatkov in ugotovljenih dejanskih okoliščin določa okrajna komisija z odločbo, katera obdelovalna zemlja kmetijskega gospodarstva se izloči in kot splošno ljudsko premoženje vliče v kmetijski zemljiški sklad, ter odškodnina za zemljo, razen in postopka.

Za kmetijski zemljiški sklad se ne vnaša zemlja s stavbami, taven zemlje s takimi stavbami, ki so namenjene za gospodarske uporabe te zemlje.

Okrajna komisija mora skrbeti, da to, da se vrane za zemljiški sklad prejšnjemu zemlja brez zasluge, zemlja v zaslugi pa samo, če to ni mogoče.

Odškodnina za zemljo se določi od 20 do 100 tisoč dinarjev za hektar obdelovalne zemlje. Višino odškodnine določa zvezni izvršni svet glede na kulturo in klasifikacijo zemljišča.

Odškodnina za investicije, vložene v vinograde, sadovnjake, bungalove in druge dolgoletne nasade in pa za stavbe iz druge objekta se določa na podlagi ocenitve po prometni vrednosti.

Okrajna komisija iz prejšnjega člena se plača prejšnjim lastnikom v dvajsetih letih, brez obresti, in steer v letnih obrokih po lestvici, ki jo določa zvezni izvršni svet.

Za znesek odškodnine se prejšnjim lastnikom izdajo obveznice, ki se glasiojo na primarnica.

Pravico do odškodnine pridobi prejšnji lastnik, ko neba niti zemljo.

Odškodnina se plačuje iz zveznega proračuna.

Za plačilo odškodnine iz obveznic jamči Federativna ljudska republika Jugoslavija.

Okrajna komisija za kmetijski zemljiški sklad mora biti abratovljena.

Okrajna komisija se po prejemu lastniške zemljišča iz okrajnemu ljudskemu odboru.

Prejšnji lastnik zemljišča in okrajni ljudski odbor lahko zahtevata v 30 dneh po prejemu odločbe okrajne komisije s tožbo pri okrajnem sodišču, ki je pristojno po sedežu okrajne komisije, da se ta odločba spremeni.

S tožbo se lahko zahteva sprememba odločbe samo glede vprašanja, ali so

podani pogoji za izločitev zemljišča za kmetijski zemljiški sklad, glede velikosti zemljišča, ki se izloči za kmetijski zemljiški sklad, in glede višine odškodnine.

Stranka se zoper odločbo okrajne komisije lahko pritoži na republiško komisijo za kmetijski zemljiški sklad, vendar samo glede zahtev, da se namesto izločenega zemljišča izloči drugo zemljišče istega lastnika.

Pritožbe se vličejo v 15 dneh po prejemu odločbe okrajne komisije; če pa je bila vlozena tožba zaradi izločitve zemljišča za kmetijski zemljiški sklad ali zaradi velikosti zemljišča, ki se izloči, se vliče pritožba v 15 dneh po prejemu pravomočne sodne odločbe.

Zoper odločbo republiške komisije ni mogoče upravitni spor.

Če je bila vlozena pritožba na republiško komisijo, se tožba zaradi višine odškodnine vliče v 30 dneh po prejemu odločbe republiške komisije.

Zemljišče, ki je bilo na podlagi pravomočne odločbe izločeno iz splošnega kmetijskega zemljiškega sklada, se pusti v brezplačno upravljanje prejšnjemu lastniku vse dotlej, dokler se ne dodeli v uporabo kmetijski organizaciji.

Okrajni ljudski odbor s prirediteljo republiške komisije za kmetijski zemljiški sklad lahko odloči, da se zemljišče, ki pride v ta sklad, pusti prejšnjemu lastniku v brezplačno upravljanje in da se ne dodeli kmetijski organizaciji, če gre za kmetijsko gospodarstvo z velikim številom članov in za zemljo, ki ne daje zadostnega dohodka za to gospodarstvo.

Prejšnji lastnik mora z zemljo, ki mu je bila puščena v upravljanje, gospodariti po njegovem namenu kot dober gospodar.

IV. POSTOPEK PRI DODELJEVANJU ZEMLJE

28. člen
Postopek za dodelitev zemlje se začne na pismeno zahtevo kmetijske organizacije, naj se ji dodeli zemlja.

Postopek za dodelitev zemlje se lahko začne tudi na zahtevo skupine kmetov in kmetičk delavcev, ki nameravajo ustanoviti kmetijsko organizacijo.

V takem primeru se sme zemljišče dodeliti šele potem, ko je kmetijska organizacija ustanovljena.

Zahteva za dodelitev zemlje se vliče pri okrajnem ljudskemu odboru.

V zahtevi je treba obrazložiti potrebo za dodelitev zemljišča in navesti, koliko zemlje se zahteva, za kakšno kulturo in kje.

Okrajni ljudski odbor na seji svojih zborov.

Pred okrajni ljudski odbor tuda odločbo, preskusi podatke, ki so navedeni v zahtevi, in jih po potrebi dopolni.

Kadar gre za zahtevo kmetijske zadruga, mora okrajni ljudski odbor zahtevati poprej mnenje okrajne zveze kmetijskih združenj.

Okrajni ljudski odbor določi, da se kmetijski organizaciji dodeli zemlja, določi obseg, koliko zemlje se ji dodeli, kje in katere parcele.

Zoper to odločbo okrajnega ljudskega odbora, s katero se uprabi zahteva za dodelitev zemljišča ali se zahteva zavrne, se kmetijska organizacija v 15 dneh po prejemu odločbe lahko pritoži na republiški izvršni svet.

Republiška komisija za kmetijski zemljiški sklad lahko izloči iz prejšnje odločbe okrajnega ljudskega odbora o dodelitvi zemljišča in zahteva od republiškega izvršnega sveta, naj odločbo razveljavi ali spremeni.

Na podlagi pravomočne odločbe, s katero se dodeli zemlja kmetijski organizaciji, vliče okrajno sodišče v zemljiško knjigo njeno pravico do uporabe dodeljene zemlje.

Zemljišče, ki je bilo puščeno v upravljanje prejšnjemu lastniku, se sme izločiti kmetijski organizaciji v dob. od 1. oktobra do vstetega 31. decembra istega leta, vendar se prej, kot so posrpateljni predelki.

Člani kmetijske delovne zadruga, ki imajo več obdelovalne zemlje, kot znaša zakoniti maksimum, dobijo ob izstopu iz zadruga po uredbi o premoženjskih razmerjih in o reorganizaciji kmetijskih delovnih združenj samo tolikšen del zemlje, da je z njihovo običajno vred doseženo zakoniti maksimum; zemlja, ki presega ta maksimum, pa se vliče v kmetijski zemljiški sklad.

V primerih iz prejšnjih odstavkov okrajni ljudski odbor na zahtevo kmetijske delovne zadruga lahko odloči, da ostane v uporabi zadruga zemlja, ki so jo njeni člani vanjo vložili, ki pa presega zakoniti maksimum, in se vliče v kmetijski zemljiški sklad, če zadruga prilagodi svoja pravila določbam 8. člena tega zakona.

Kmetički delovni zadrugi se izjemoma lahko dodeli zemljišče, četudi ne izpolnjuje pogojev iz 8. člena tega zakona, če se zahteva, da bo v enem letu prilagodila svoja pravila in organizacijo tem pogojem.

Vključ določbam 9. člena tega zakona ne postane splošno ljudsko premoženje zemlja, katero so v kmetijske delovne zadruga, ki so obstajale pred uveljavitvijo tega zakona, lastniki vložili tako, da so se odrekli lastniški pravici do te zemlje (tj. oblika), vendar samo, če se razvejejo zadruga razmerja v taki za

Knjižni program Prešernove družbe za leto 1954

Vsi člani Prešernove družbe bodo prejeli najkasneje do 1. decembra 1953 naslednjih pet knjig:

1. Koledar za leto 1954.

2. Ciril Kosmač: Pomiadri dan — povest.

3. Ivan Ribič: Stopinje v snegu in Zgodba o zakladu — povesti.

4. Ivo Zorman: Iz obroča — mladinska povest.

5. Skrivnostni atoma — poljudnoznanstveno delo.

Koledar bo obsegal 160 strani velikega formata. Tiskan bo na boljšem papirju. Koledarski del bo dvoberan in odpravo za pripravljalca Slavko Pengov. Poleg tega bo imel 16 strani ilustracij v bakrotisku ter vrsto krajših literarnih, poljudno znanstvenih in drugih prispevkov. Tako bo predstavljala pravno revijo po kateri bo vsakdo vedno rad segel.

Povest Cirila Kosmača »Pomiadri dan« je že dosegla popoln uspeh in bo zadovoljila ta-

ko preprostega kakor tudi zahtevnejšega čitatelja. Avtor pa je delo predelal in razširil. Knjiga bo obsegala okoli 180 strani navadnega knjižnega formata.

Povest Ivana Ribiča »Stopinje v snegu« je ena naših najbolj originalnih povesti o dobi, ko je šlo slovenskemu ljudstvu za bit ali ne biti. Poleg te povesti bo v knjigi prvič objavljena povest »Zgodba o zakladu«.

Knjiga bo obsegala okoli 200 strani normalnega obsega.

Mladinska povest Iva Zorman »Iz obroča« je zelo napeta zgodba o tem, kako so naši otroci posegli v narodno-osvobodilno borbo. Mladina bo z navdušenjem segla po njej, s prav taldim zanimanjem pa jo bodo brali tudi starejši ljudje.

V knjigi »Skrivnostni atoma« bodo pri nas prvič objavljeni na poljuden način vsi izsledki, ki so v zvezi z atomsko energijo, od atomske bombe do izkoriščanja atomske energije v dobrobit človeštva.

Poverjeniki Prešernove družbe in vse knjigarne bodo sprejemale člane predvidoma se do 1. avgusta t. l. Cianario 240 din lahko člani plačujejo tudi v obrokih in mora biti plačana najkasneje do prvega novembra 1953.

Prešernova družba

Objave in oglasi

PREKLIC
Podpisana Neža Fric, posestnica v Svetincah št. 26, preključujem in obžalujem žalive s katerimi sem žalila Alojza Flajsmana, Marijo Flajsman ter Ivana in Katarino Požegar iz Svetinca ter se jim zahvaljujem, da so odstopili od sodnega progona zoper mene, Neža Fric.

OBVESTILO
Vpis v 1. razred ptujske gimnazije bo 27. junija, v vse ostale razrede pa 29. junija 1953.

OPOZORILO
Opozarjam vsakogar, da ni sem plačnik dolgov, ki bi jih eventualno naredila moja žena, Stane Gungl, Cirkulane.

SLUŽBA
Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ptuj razpisuje službeno mesto likvidatorja pokojnin. Pogoji so: popolna srednja šolska izobrazba ali vsaj nepopolna srednja šola s prakso v finančni stroki; ter ostali pogoji za sprejem v državno službo. Sprejem takoj. Pača po uredbi. Prošnjo, kateri mora biti priložen krtek življenjepis, lahko vložite osebno v sobi št. 21 ali po pošti.

Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ptuj

Ugodno prodam globok tapetiran vozilček z vložkom. Naslov v upravi lista.

KINO
MESTNI KINO PTUJ
Od 12. do 15. junija ameriški film »Veliki valček«. Scenarij: Samuel Hoffenstein. Walter Reisch. Režiser: Julien Duviol.

Od 19. do 22. junija avstrijski film »Dvorni svetnik Geiger«. Scenarij: Hans Wolff. Martin Costa. Režija: Hans Wolff.

Mestni kino — Ptuj razpisuje praktičnata za kinooperatersko stroko. Pogoji pri upravi kina.

NASTOP MALIH HARMONIKARJEV V PTUJU
Zaključni nastop naših malih harmonikarjev harmonikarske šole DPD »Svoboda«. Ptuj bo v torek, dne 16. junija 1953, ob 19. (7) uri v prostorih Glasbene šole v Ptuj.

Pri nastopu naših malih harmonikarjev se bodo starši in vsi drugi navzoči ljubitelji glasbe prepričali, da vrši šola pouk vestno in vzorno. Vsi gojenci kažejo veliko zanimanje in marljivost v pouku, ter vse kaže, da bo mogoče zaključiti tekoče šolsko leto z zelo pozitivnim uspehom.

Vabljeni vsi, ki jih zanima domača glasba.

ZAHVALA
Sorodnikom, sosedom, znanec in prijateljem se zahvaljujem za sočutje, vence in cvetje ter spremstvo na zadnji poti našega očeta, starega očeta in strica

pok. JAKOBA FIJANA iz Ptuja, Zgornji Breg 38

ki nas je po težki in mučni bolezni dne 1. junija 1953 za vedno zapustil in ki smo ga položili 3. junija 1953 v grob na mestnem pokopališču v Ptuj.

Zaluzjoča snaha Jožica Fijan, roj. Rižner in ostalo sorodstvo.

Naj ostane med nami...

»OPROSTITE, ZMOTIL SEM SE«
K splošni javni diskusiji o posameznikih, ki se kvarijo ugled našemu gostinstvu, spada nedvomno tudi mlajši uslužbenec letovišča Borl, ki se očitno premalo zavzema za to, da bi prihajalo na Borl čim več ljudi, se manj pa za to, da bi odšli gosti z najboljšimi vtisi.

V nedeljo, 7. t. m. popoldne, je bilo na Borlu mnogo gostov iz sosedne Hrvatske, iz Maribora. Ptuj in drugod, bilo pa je tudi precej mladih iz najbližje okolice, ki so prišli na koncert »Svobode« iz Ptuja.

Razumljivo je, da so imeli ta dan vsi resni uslužbenci dovolj časa in da si takih dni želijo vedno več. Sam sem stal v točlini in opazoval vrvež gostov in delo strežnega osebja. Nehote sem opazil pri točlinici možakarja, ki se je pogostoma molil v računih in to seveda vedno na škodo gostov. Opazoval sem gosta, ki je natočil osminko vina. Na željo mu je možakar pri točlinici mesto vse kolčine vina dal del vode. »Po pomoti!« je stala osminka z vodo din 40.—, prečetano v liter din 320.—. Drugi gost je pil četr štatine. Od 20-dinarskega bankovca je dobil nazaj din 4.—. Tretji gost je pil briganeec. Od 100-dinarskega bankovca je dobil nazaj din 20.—. Torej tudi liter briganeec bi stal din 320.—. Vedno znova se je moral možakar opravičevati: »Oprostite, zmotil sem se!«

Smatram, da je mnogo laže vprašati gosta, kaj je pil in mu prev zaračunati kakor pa pri gostih popravljati vtis, da je treba biti previden pri plačevanju, da se ne bo kdo zmotil.

Končno sem se po teh ugotovitvah vprašal, komu so v kotih take pomote. Podjetju polovno ne, saj to ne zahteva od tega uslužbenca »zmotnih« vikov. Prepričan sem, da prejema ta uslužbenec pri točlinici redno plačilo in da ne more biti odvisen od »zmot« na škodo gostov.

Tako ugodno letovišče kot je Borl, ki je zalovelo doma in v tujini, pač ne more dopustiti, da bi mu s podobnimi »zmotami« kdo zmanjševal ugled. Upam, da se taki in slinči primeri ne bodo ponovljali.

Nunčič Stane

Okrajno gledališče Ptuj

Nedelja 14. junija, ob 15. (3) uri: Oton Zupančič: »Veronika Deseniška«, tragedija v petih dejanjih (sedmih slikah). Zadržite! Znižane cene! V naslovni vlogi gostuje Mira Sardočeva, članica SNG v Mariboru.

Prodanja vstopnic pri gledališkem blagajni dan pred predstavo in na dan predstave od 15 do 17 ure, v nedeljo od 9 do 11 ure, ter eno uro pred predstavo. Rezerviranje vstopnic v gledališki pisarni (telefonska številca 71) dnevno od 8 do 12 ure.

Sobota, 20. junija 1953, ob 16. (4) in 20. (8) uri: Norman Krasna: »Draga Ruth«, komedija v dveh dejanjih (šestih slikah). Gostovanje Mestnega gledališča iz Ljubljane.

Nedelja, 21. junija 1953, ob 15. (3) uri: Norman Krasna: »Draga Ruth«, komedija v dveh dejanjih (šestih slikah). Gostovanje Mestnega gledališča iz Ljubljane v Gorisnici (Zadruga in dom).

Opozarjamo cenjeno občinstvo, da s pravočasno preskrbi oziroma rezervira vstopnice, ker bosta v Ptuj samo dve predstavi te zelo uspele komedije. Predprodaja vstopnic bo pri gledališki blagajni od to-

rove, po ureditvi o premoženjskih razmerjih in o reorganizaciji kmetijskih delovnih združenj.

41. člen
Določbe uredbe o arondaciji zemljiških posestev in zemljišč kmetijskih delovnih združenj se uporabljajo za arondacijo zemljišč vseh kmetijskih organizacij, ki se jim po določbah tega zakona lahko dodeli zemljišče iz kmetijskega zemljiškega sklada splošnega ljudskega premoženja.

Kmetijska organizacija lahko ne glede na prvi odstavek 1. člena uredbe o arondaciji zahteva pri dodelitvi zemlje po tem zakonu arondacijo svojega zemljišča, da se ustvari enotne zemljiške parcele ali kompleks.

Določbe 2. člena